

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

26 september 2007

BUITENGEWONE ZITTING 2007

VOORSTEL VAN BIJZONDERE WET

**strekkende tot het uitbreiden van
het grondgebied van het Brusselse gewest
en tot het onder het bestuur van de provincie
Luik brengen van de gemeente Voeren**

(ingediend door de heer Thierry Giet,
mevrouw Karine Lalieux,
de heren Yvan Mayeur en André Frédéric)

INHOUD

1. Toelichting	3
2. Artikelsgewijze bespreking	11
3. Wetsvoorstel	16

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

26 septembre 2007

SESSION EXTRAORDINAIRE 2007

PROPOSITION DE LOI SPÉCIALE

**visant a étendre le territoire de la Région
bruxelloise et a rattacher la commune
de Fourons a la province de Liège**

(déposée par M. Thierry Giet,
Mme Karine Lalieux,
MM. Yvan Mayeur et André Frédéric)

SOMMAIRE

1. Développements	3
2. Commentaires des articles	11
3. Proposition de loi	16

<i>cdH</i>	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V-N-VA</i>	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams/Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>Ecolo-Groen!</i>	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>
<i>FN</i>	:	<i>Front National</i>
<i>LDD</i>	:	<i>Lijst Dedecker</i>
<i>MR</i>	:	<i>Mouvement Réformateur</i>
<i>Open Vld</i>	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>
<i>PS</i>	:	<i>Parti Socialiste</i>
<i>sp.a - spirit</i>	:	<i>Socialistische partij anders - sociaal, progressief, internationaal, regionalistisch, integraal-democratisch, toekomstgericht.</i>
<i>VB</i>	:	<i>Vlaams Belang</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 52 0000/000 : *Parlementair document van de 52^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer*
QRVA : *Schriftelijke Vragen en Antwoorden*
CRIV : *Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)*
CRABV : *Beknopt Verslag (blauwe kaft)*
CRIV : *Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)*
(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)

PLEN : *Plenum*
COM : *Commissievergadering*
MOT : *moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)*

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 52 0000/000 : *Document parlementaire de la 52ème législature, suivi du n° de base et du n° consécutif*
QRVA : *Questions et Réponses écrites*
CRIV : *Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)*
CRABV : *Compte Rendu Analytique (couverture bleue)*
CRIV : *Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)*
(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)

PLEN : *Séance plénière*
COM : *Réunion de commission*
MOT : *Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)*

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het dossier Brussel werd in 1980 in de koelkast gestopt. Het gewest Brussel werd opgericht in 1989 en beperkt tot 19 gemeenten.

Nu moet Brussel het grondgebied hebben dat geschikt is om zijn autonomie te verzekeren, voor zijn centrale rol als schepper van rijkdom voor het hele land en zijn belang voor de twee grote gemeenschappen.

Het Brusselse Gewest is een volwaardige gedefedereerde entiteit, een realiteit die in de loop der tijd nog versterkt werd en dit ondanks kleine verschillen in statuut, ten opzichte van de andere gedefedereerde entiteiten, waarvan sommige het trouwens bijkomende bevoegdheden geven.

Het Brusselse Gewest is in de eerste plaats een gedefedereerde entiteit ten dienste van zijn bevolking, hetgeen sommigen maar al te graag vergeten.

Het vertoont weliswaar meerdere bijzondere kenmerken, zoals het feit dat het integraal verstedelijkt is en dat het op zijn grondgebied de stad Brussel omvat, de hoofdplaats van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad, maar eveneens de hoofdstad van het Rijk, zoals dat vermeld staat in de Grondwet, evenals die van de twee gemeenschappen, in overeenstemming met de door hen goedgekeurde decreten.

De institutionele evolutie van het land toont aan dat Brussel altijd een centrale plaats innam en dat het Gewest een cruciaal spanningsveld is tussen Franstaligen en Vlamingen, onder meer wegens het verstoorde evenwicht tussen zijn ligging op het grondgebied en zijn demografische samenstelling.

Voorts herbergt Brussel de zetel van meerdere Europese en internationale instellingen, wat een primordiale factor betekent voor de welvaart van het hele land en de samenstellende delen ervan.

Naast die internationale uitstraling genieten de twee andere gewesten en alle Belgische burgers van de ontwikkeling van het Brusselse Gewest en van alle mogelijkheden die het biedt. Zo bedraagt het BBP van het Brusselse Gewest 19,32% van het nationale BBP, terwijl Brussel slechts 10% van de bevolking vertegenwoordigt. Het BBP per inwoner vertegenwoordigt dus meer dan tweemaal het nationale gemiddelde. Deze rijkdom komt niet alleen ten goede aan de Brusselaars alleen, want de talrijke pendelaars, inwoners van Vlaanderen en van Wallonië, wier bijdrage tot de personenbelasting verrekenend wordt in hun gewest van oorsprong, (hetgeen een

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Bruxelles fut mise au frigo en 1980. Bruxelles fut créée en 1989, limitée à 19 communes.

Aujourd'hui, Bruxelles doit avoir le territoire idoine pour assurer son autonomie, son rôle central de création de richesses pour tout le pays, son importance pour les deux grandes communautés.

La région bruxelloise est une entité fédérée à part entière, une réalité confortée au fil du temps malgré d'infimes différences de statut au regard de celui des autres entités fédérées, certaines lui donnant d'ailleurs des compétences supplémentaires.

La région bruxelloise est avant tout une entité fédérée au service de sa population, ce que certains s'échinent à oublier.

Elle présente certes plusieurs particularités comme celle d'être, en l'état, intégralement urbaine et de comporter sur son territoire la ville de Bruxelles qui est le chef-lieu de l'arrondissement administratif de Bruxelles-capitale mais également la capitale du Royaume, comme l'indique la Constitution, ainsi que celle des deux Communautés conformément aux décrets qu'elles ont adoptés.

L'évolution institutionnelle du pays démontre que Bruxelles a toujours occupé une place centrale et que la région constitue un point de tension crucial entre francophones et flamands, notamment en raison de la distorsion qui existe entre son positionnement territorial et sa composition démographique.

D'autre part, Bruxelles abrite le siège de plusieurs institutions européennes et internationales, ce qui constitue un facteur primordial de prospérité pour l'ensemble du pays et de ses composantes.

Au-delà de ce rayonnement international, les deux autres régions et l'ensemble des citoyens belges bénéficient du développement de la région bruxelloise et des possibilités qu'elle offre. Ainsi, le PIB régional bruxellois représente 19,32% du PIB national alors que Bruxelles ne représente que 10% de la population. Le PIB par habitant représente donc plus de deux fois la moyenne nationale. Cette richesse produite ne profite pas aux seuls Bruxellois parce que de nombreux navetteurs, habitants de Flandre et de Wallonie (dont la contribution à l'IPP est compatibilisée dans leur région d'origine, ce qui constitue une ressource financière non négligeable)

niet onaanzienlijke inkomstenbron is), genieten eveneens het voordeel van alle infrastructuur en uitrustingen. Inzake uitrusting en vervoer wordt dat bewezen doordat 40% van de uitgaven van het Brusselse Gewest naar deze posten gaat (tegen 30% in Vlaanderen en 24% in Wallonië) en inzake de uitgaven per kilometer wegennet zijn die ook gelijk aan 26 maal de nationale uitgaven. Welnu, dergelijke uitgaven komen uiteraard ook de inwoners van de andere gewesten ten goede.

Met deze meerkosten die het Brusselse Gewest thans draagt, wegens zijn rol als internationale hoofdstad of als een echt sociaal-economisch gebied, wordt onvoldoende rekening gehouden door de financieringswetten voor de gedefedereerde entiteiten.

Brussel schept anderzijds ook elders rijkdom. Zo is de bruto toegevoegde waarde in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geklommen naar 46.191 miljoen EUR, hetzij 29% van de toegevoegde waarde in het land. Specifiek voor de sector van de financiële activiteiten, wordt 55% van de bruto toegevoegde waarde in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geproduceerd.

Dit potentieel geeft aan Brussel een bijzondere uitstraling; het Brusselse Gewest is het mikpunt van alle vormen van begeerte en de scenario's inzake het in vraag stellen van zijn statuut als volwaardig gewest stapelen zich op: medebeheer, internationaal district,...

Men kan er echter niet omheen dat de beperking tot het grondgebied van de 19 gemeenten een belemmering is voor de sociaal-economische ontwikkeling van Brussel, deze stedelijke entiteit die almaar belangrijker en aantrekkelijker wordt (er zijn elk jaar meer inwoners en meer activiteiten).

Eenzijds hebben meerdere studies een al lang merkbare trend bevestigd, namelijk dat de Europese economie zich steeds meer structureert vertrekkende vanuit een netwerk van grote steden. België ontsnapt niet aan dit fenomeen. De ruggengraat van ons economisch leven wordt in ruime mate gevormd door het bestaan van de Brusselse metropool in het centrum van het land.

Anderzijds vormen Brussel en het hinterland ervan het zwaartepunt van een economische zone die tot buiten onze landsgrenzen reikt. De sociaal-economische feiten wegen zwaarder door dan de gewestelijke instellingen en vooral dan de gewestgrenzen. Het onderzoek van de stromen en uitwisselingen tussen Brussel en zijn rand tonen duidelijk aan dat de kern van deze hoofdstedelijke zone uiteraard het Brusselse Gewest is, want zonder dat gewest zou het hinterland ervan zich nooit ontwikkeld hebben zoals dat nu het geval is.

bénéficient également de toutes ses infrastructures et équipements. Preuve en est, en matière d'équipements et de transports, 40% du montant des dépenses de la Région bruxelloise est attribué à ces postes (contre 20% en Région flamande et 24% en Région wallonne) et par kilomètre du réseau routier, elles sont égales à plus de 16 fois les dépenses nationales. Or, de telles dépenses profitent évidemment aux habitants des autres régions.

Ces surcoûts assumés aujourd'hui par la Région bruxelloise, que ce soit en raison de son rôle de capitale internationale ou de véritable bassin socio-économique, ne sont pas suffisamment pris en compte par les lois de financement des entités fédérées.

D'autre part, Bruxelles crée de la richesse ailleurs. Ainsi, la valeur ajoutée brute en Région de Bruxelles-capitale a atteint 46.191 millions d'EUR, soit 19% de la valeur ajoutée produite dans le pays. Pour le secteur des activités financières spécifiquement, 55% de la valeur ajoutée brute sont produites en Région de Bruxelles-Capitale.

Ce potentiel confère à Bruxelles une aura particulière; la région bruxelloise est le fruit de toutes les convoitises et les scénarios de remise en cause de son statut de région à part entière se multiplient: co-gestion, district international,...

La réalité connue de tous est pourtant que c'est la limitation du territoire aux 19 communes qui est de nature à entraver le développement socio-économique de Bruxelles, cette entité urbaine qui gagne en importance et en attractivité (elle compte chaque année davantage d'habitants et d'activités).

D'une part, plusieurs études ont confirmé une tendance perceptible depuis longtemps, à savoir que l'économie européenne se structure de plus en plus à partir d'un réseau de métropoles. La Belgique n'échappe pas à ce phénomène. L'ossature de notre vie économique est déterminée très largement par l'existence au centre du pays de la métropole bruxelloise.

D'autre part, Bruxelles et son hinterland constituent le centre de gravité d'une zone économique qui dépasse nos frontières nationales. Les faits socio-économiques pèsent plus que les institutions et surtout les frontières régionales. L'examen des flux et échanges entre Bruxelles et sa périphérie montrent bien que le noyau même de cette zone métropolitaine est évidemment la Région de Bruxelles sans laquelle son hinterland n'aurait jamais connu le développement qu'on lui connaît.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest omvat dus slechts een deel van de economische invloedzone ervan: het andere deel strekt zich uit over het grondgebied van de twee andere gewesten van het land, voornamelijk in de provincies Vlaams-Brabant en Waals-Brabant.

Deze realiteit wordt perfect weergegeven door de cijfers van de werkgelegenheid in Brussel.

In 2005 waren er in Brussel 676.590 banen, het is het voornaamste tewerkstellingsgebied van het land. Hiervan worden er 364.000 ingevuld door werknemers die uit de twee andere gewesten komen. De Waalse en Vlaamse pendelaars vertegenwoordigen dus 53,8% van de banen in Brussel (tegen een equivalent van 3% pendelaars in de andere gewesten).

Bijna 35% van de personen die in Brussel werken, komen uit het Vlaamse Gewest (235.536, waarvan 133.139 – 55% - uit Vlaams-Brabant) en 19% van deze personen komen uit het Waalse Gewest (128.463, waarvan 47.727 – 38% - uit Waals-Brabant).

Hierbij komt nog de uitstroom naar de rand: bij het analyseren van de uitstroom uit Brussel, merkt men dat 76% van de Brusselse pendelaars naar Vlaams of Waals-Brabant trekt. De Brusselse activiteitszone strekt zich dus veel verder uit dan het eigenlijke grondgebied van het gewest.

Na Brussel is eerst in Waals-Brabant en daarna in Vlaams-Brabant het aantal pendelaars van buiten de provincie het grootst: in 2004 vertegenwoordigden ze 39% van banen in Waals-Brabant en van 29% in Vlaams-Brabant.

Op internationaal niveau komt de perceptie van Brussel niet overeen met de institutionele grenzen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Wanneer het onroerend-goedkantoor Cushman & Wakefield zijn jaarlijkse klassering opstelt van de aantrekkelijkheid van de Europese steden, ondervraagt het bijvoorbeeld de ondernemingen die zich op het hele economische gebied van Brussel bevinden, want de Europese ondernemingen maken geen onderscheid tussen het gewest en de nabije rand ervan.

De uitbreiding van het grondgebied bestaat er dus niet in dat men een gewest een deel van zijn grondgebied ontzegt, dat men als onaantastbaar aanziet, omdat sommigen de hoop koesteren dat het behoud van de taalgrenzen zou vooruitlopen op de toekomstige internationale grenzen in geval er andere Staten worden opgericht.

La Région de Bruxelles-capitale ne recouvre donc qu'une partie de la zone d'influence économique de Bruxelles-capitale: l'autre partie s'étend sur le territoire des deux autres régions du pays, essentiellement dans les provinces du Brabant flamand et du Brabant wallon.

Cette réalité est parfaitement illustrée par les chiffres de l'emploi à Bruxelles.

En 2005, Bruxelles compte 676.590 emplois, c'est le plus grand bassin d'emplois du pays. Parmi ceux-ci, 364.000 sont occupés par des travailleurs issus des deux autres régions. Le poids des navetteurs wallons et flamands représente donc 53,8% de l'emploi intérieur bruxellois (contre un poids des navetteurs équivalant à 3% dans les autres régions).

Près de 35% des personnes travaillant à Bruxelles viennent de la Région flamande (235.536, dont 133.139 -55%- du Brabant flamand) et 19% de ces personnes viennent de la Région wallonne (128.463, dont 47.727 -38%- du Brabant wallon).

À ce phénomène s'ajoute celui de la périurbanisation: en décomposant le flux sortant de Bruxelles, on observe que 76% des navetteurs bruxellois se rendent dans le Brabant flamand ou le Brabant wallon. La zone d'activités bruxelloise s'étend donc bien au-delà du territoire régional proprement dit.

Après Bruxelles, c'est dans le Brabant wallon, puis dans le Brabant flamand que le poids des navetteurs extérieurs à la province sur l'emploi local est le plus élevé: en 2004, ils représentaient 39% de l'emploi intérieur du Brabant wallon et 29% en Brabant flamand.

Au niveau international, la perception de Bruxelles ne correspond pas aux limites institutionnelles de la Région de Bruxelles-capitale. Ainsi, quand l'agence immobilière Cushman&Wakefield établit son classement annuel de l'attractivité des villes européennes, elle interroge les entreprises sur l'ensemble du bassin économique de Bruxelles, les entreprises européennes ne faisant pas la distinction entre la région et sa périphérie immédiate.

L'extension du territoire ne consiste donc pas à priver une région d'une portion de son territoire qui serait à considérer comme intangible parce que certains nourrissent l'espoir que le maintien des frontières linguistiques prépareraient de futures frontières internationales en cas de succession d'États.

Uit de eerste resultaten van een recente studie (die in 2007 moet afgerond zijn) door de KUL, telt Brussel 62 gemeenten. Deze door de federale regering bestelde studie, wordt thans uitgevoerd door professor E. Van Hecke, geoloog bij het Instituut voor Sociale en Economische Geografie van de KUL en bakent een homogene sociaal-economische zone af die rekening houdt met de woonomstandigheden, de migratie, de werkgelegenheid en de uitwisselingen tussen het centrum en de rand.

Andere studies, zoals die van de CORE (UCL) zijn van mening dat Brussel in feite 31 gemeenten omvat en stellen verder vast dat de politiek-administratieve organisatie van België zeer verschillend is van de demografische en economische ruimte.

Door de uitbreiding van het gewest moet men dus institutioneel de harmonieuze ontwikkeling verzekeren van een gewest waarvan het hinterland zich ruim uitstrekt buiten louter administratieve grenzen en moet een kunstmatige taalgrens aangepast worden aan een economische, sociale en taalkundige realiteit. Sommigen onderstreepten trouwens dat dit verschil tussen economische grenzen en politieke grenzen evidente problemen opwerpen bij het inwerking brengen van een ontwikkelingsplan.

Brussel uitbreiden tot de rand zou het eveneens mogelijk maken om gedeeltelijk het verlies aan fiscale ontvangsten te compenseren, verbonden aan het feit dat het grootste deel van de pendelaars die in Brussel werken uit de twee Brabantse provincies komen en dat de belasting geïnd wordt daar waar men zijn woonplaats heeft en niet daar waar men werkt.

Tot slot zou een uitbreiding van het grondgebied van het gewest het evenwicht op het gebied van het land harmonieuzer kunnen maken, door de respectievelijke krachten van Franstaligen en Nederlandstaligen binnen Brussel weer in evenwicht te brengen en op die manier de middelpuntvliedende krachten in te dijken.

Het grondgebied dat uit de huidige 19 gemeenten bestaat, dateert historisch gezien van 1962, ook al werd deze begrenzing behouden in 1989, als onderpand voor de communautaire vrede.

Het blijft echter een feit dat het historische begrip van Brussel duidelijk aantoonde dat de sociaal-economische realiteit ervan verder gaat dan de administratieve grenzen.

Het is ook belangrijk te vermelden dat men in Frankrijk met een gelijkaardig debat over Parijs van start zal gaan, terwijl andere grote Europese hoofdsteden, zoals Londen of Berlijn, reeds over een zeer uitgestrekt grondgebied beschikken.

Selon les premiers résultats d'une étude récente (elle doit être finalisée en 2007) de la KUL, Bruxelles compte 62 communes. Cette étude, commandée par le gouvernement fédéral, est en cours de réalisation par le professeur E. Van Hecke, géographe à l'Institut de géographie sociale et économique de la KUL, et délimite une zone socio-économique homogène tenant compte de l'habitat, des migrations, du travail et des échanges entre le centre et la périphérie.

D'autres études estiment que Bruxelles englobe en fait 31 communes, comme celle du CORE (UCL) qui constate par ailleurs que l'organisation politico-administrative de la Belgique est très différente de l'espace démographique et économique.

Par l'élargissement de la Région, il s'agit donc d'assurer institutionnellement le développement harmonieux d'une région dont l'hinterland dépasse largement des frontières purement administrative et d'adapter une frontière linguistique artificielle à une réalité économique, sociale et linguistique. D'aucuns ont d'ailleurs souligné que «cette différence entre frontières économiques et frontières politiques pose des problèmes évidents lors de la mise en œuvre d'un plan de développement».

Élargir Bruxelles à sa périphérie permettrait également de compenser partiellement les pertes de recettes fiscales liées au fait que la plus grande partie des navetteurs travaillant à Bruxelles viennent des deux Brabants et que l'impôt est perçu au lieu du domicile et pas sur le lieu du travail.

Enfin, une extension du territoire de la Région pourrait rendre plus harmonieux les équilibres à l'échelon du pays, en rééquilibrant les forces respectives des francophones et des néerlandophones au sein de Bruxelles, et permettrait ainsi d'endiguer les forces centrifuges.

Le territoire composé des 19 communes actuelles date historiquement de 1962, même si cette limitation fut maintenue en 1989 comme gage de pacification communautaire.

Il n'en demeure pas moins que l'appréhension historique du fait bruxellois démontre clairement que sa réalité socio-économique dépasse des frontières administratives.

La France, ce n'est pas anodin, va entamer semblable débat à propos de Paris pendant que les grandes capitales européennes, telles Londres ou Berlin, disposent d'un territoire très vaste.

Bovendien vereisen bepaalde taalkundige plagerijen bij het toepassen van de taalwetten in de rand voortaan de toepassing van een nieuw stelsel: dat van de tweetaligheid, dat in Brussel van kracht is.

In dit opzicht moet de context waarin de taalgrens tot stand kwam en de link tussen die grens en de taalfaciliteiten even in herinnering worden gebracht.

De taalgrens werd vastgelegd door een wet van 8 november 1962, terwijl de laatste volkstelling met een taalkundig «luik» van 1947 dateert. De resultaten van deze volkstelling, die in 1954 in werking werden gebracht, deden het aantal officieel tweetalige gemeenten stijgen van 16 naar 19, het bewijs van het veranderende karakter van Brussel. Op vraag van de Vlamingen werd dit systeem later opgegeven.

Teneinde rekening te houden met de echt bestaande situatie op het moment van het definitieve vastleggen van de taalgrens, had men een laatste volkstelling moeten houden.

De taalfaciliteiten werden ingesteld door een wet van 2 augustus 1963. Deze wet richtte een speciaal arrondissement op, bestaande uit deze 6 gemeenten. Volgens de letterlijke interpretatie van de wettekst (een interpretatie die ondersteund wordt door een van de voornaamste verantwoordelijken van de taalwetgeving van 1962-1963), maakt dit arrondissement geen deel uit van een van de vier taalgebieden.

Het is pas in 1971, via een grondwetsherziening die in het principe voorziet van de aanhechting van alle gemeenten van België bij een van deze vier taalgebieden, dat het speciale arrondissement werd afgeschaft en dat de faciliteitengemeenten vanaf dan afhangen van het Vlaamse administratieve arrondissement Halle-Vilvoorde.

Deze faciliteiten werden toegekend in ruil voor de definitieve vastlegging van de taalgrens en ter compensatie van het feit dat de gemeenten van de Brusselse rand niet bij het tweetalige gewest Brussel werden gevoegd, wat wel het geval zou kunnen geweest zijn, indien men een laatste volkstelling had gehouden.

Deze faciliteiten maken onmiskenbaar deel uit van een alomvattend compromis, dat uitgewerkt werd tijdens de onderhandelingen van 1962-1963. Dit compromis maakte een einde aan de «olievlek», die Brussel in de ogen van Vlaanderen was.

Anderzijds mag men niet over het hoofd zien dat, in tegenstelling met de interpretatie die verdedigd wordt door bepaalde Vlaamse politici, onder meer in de circulaire -Peeters en -Martens, de voorbereidende

De surcroît, certaines vexations dans l'application des droits linguistiques en périphérie commandent désormais l'application d'un régime nouveau: celui du bilinguisme en vigueur à Bruxelles.

Le contexte dans lequel la frontière linguistique a été figée et le lien entre celle-ci et les facilités linguistiques mérite à cet égard d'être rappelé.

La frontière linguistique a été fixée par une loi du 8 novembre 1962 alors que le dernier recensement à «volet» linguistique datait de 1947. Les résultats de ce recensement, mis en œuvre en 1954, ont fait basculer le nombre de communes officiellement bilingues de 16 à 19, preuve du caractère évolutif du fait bruxellois. A la demande des flamands, ce système fut par la suite abandonné.

Afin de tenir compte de la situation réellement existante au moment de la fixation définitive de la frontière linguistique, il eût fallu procéder à un dernier recensement.

Quant aux facilités linguistiques, elles ont été introduites par une loi du 2 août 1963. Cette loi créait un arrondissement spécial composé de ces 6 communes. Selon l'interprétation littérale du texte légal (interprétation soutenue par l'un des principaux responsables de la législation linguistique de 1962-1963), cet arrondissement ne faisait partie d'aucune des quatre régions linguistiques.

Ce n'est qu'en 1971, par une révision constitutionnelle prévoyant le principe du rattachement de toutes les communes de Belgique à l'une des quatre régions, que l'arrondissement spécial a été supprimé et que les communes à facilités dépendent désormais de l'arrondissement administratif flamand de Hal-Vilvorde.

Ces facilités ont été octroyées en contrepartie de la fixation définitive de la frontière linguistique, en compensation du fait que les communes de la périphérie bruxelloise n'étaient pas ajoutées à la région bilingue de Bruxelles, ce qui aurait pu être le cas si l'on avait fait un dernier recensement.

Ainsi, ces facilités participent indéniablement d'un compromis global qui a eu lieu lors des négociations de 1962-1963. Ce compromis a conduit à mettre fin à la «tâche d'huile» que représentait Bruxelles aux yeux de la Flandre.

D'autre part, il convient de noter que, contrairement à l'interprétation défendue par certains politiques flamands, notamment dans les circulaires Peeters et Martens, les travaux préparatoires des lois de 1962 et

werkzaamheden van de wetten van 1962 en 1963 het definitieve karakter aantonen van de faciliteiten. Dat blijkt uit de volgende verklaring:

«In ieder geval, hoe onaangenaam ook sommige van die faciliteiten in de zes randgemeenten kunnen zijn, toch durf ik de verzekering geven dat in Vlaanderen niemand, zelfs niet de meest extremistisch gezinde, de toepassing van de wettelijke faciliteiten zal saboteren. Alle Vlamingen zijn het erover eens dat de wet loyaal naar de letter en naar de geest moet worden toegepast» (M. Van Cauwelaert, Gedr. St., Senaat, 25 juli 1963, p. 1534).

Ook het rapport van de Kamercommissie voor de Binnenlandse Zaken over de wet van 1962 is overduidelijk: het gaat over «het instellen van een duurzaam statuut voor de diverse gemeenten van de taalgrens waar er belangrijke anderstalige minderheden wonen».

Tijdens de algemene bespreking van de wet van 1962 in de Kamer, legde de minister van Binnenlandse Zaken, de heer Gilson, duidelijk de nadruk op het feit dat er echte rechten waren erkend voor de minderheden van de faciliteitengemeenten aan de taalgrens, niet binnen een logica van «een verplichte assimilatie», maar wel van het «respect van ieders persoonlijkheid».

Meer expliciet verklaarde hij dat vanaf het moment dat het ontwerp inging op de eis van een definitieve vastlegging van de taalgrens, «het logisch was dat het (dit ontwerp) ook de rechten garandeerde van de minderheid, namelijk door haar definitieve rechten toe te kennen». In de Senaat verklaarde hij dat aanspraak maken op het voorlopige karakter van de faciliteiten een «oorlogsverklaring tegen de regering» zou zijn, dat de faciliteiten «formele rechten» vormden, dat het besproken ontwerp ertoe strekte de minderheden te onttrekken «aan de goede wil van een meerderheid», door die te laten genieten van «een wettelijk stelsel; 't is te zeggen imperatief» en dat dit beschermend recht van de minderheid «onaantastbaar is wanneer de wetgever het heeft erkend».

In het rapport van de Senaat met betrekking tot de wet van 1963, vindt men geen enkel spoor van de thesis van het voorlopige karakter van de faciliteiten, aangezien er in vermeld wordt dat de wet in ontwerp bepaalde gemeenten van de Brusselse rand wil onderwerpen aan «speciale stelsels met het oog op de bescherming van anderstalige minderheden», dus stelsels die «aan de Franstalige bevolking de faciliteiten toestaan die ze nodig heeft».

Bovendien hebben tijdens de parlementaire debatten over de wetten van 1962 en 1963 een relatief groot aantal sprekers nadrukkelijk kritiek geleverd op het door de ontwerpen invoeren van faciliteiten zonder tijdslimiet, hetgeen bevestigt dat er in de geest van de toenmalige

1963 révéle le caractère définitif des facilités. Ainsi en est-il de la déclaration suivante:

«In ieder geval, hoe onaangenaam ook sommige van die faciliteiten in de zes randgemeenten kunnen zijn, toch durf ik de verzekering geven dat in Vlaanderen niemand, zelfs niet de meest extremistisch gezinde, de toepassing van de wettelijke faciliteiten zal saboteren. Alle Vlamingen zijn het erover eens dat de wet loyaal naar de letter en naar de geest moet worden toegepast» (M. Van Cauwelaert, A.P., Sén., 25 juillet 1963, p. 1534).

De même, le rapport de la commission de l'intérieur de la Chambre concernant la loi de 1962 est on ne peut plus explicite: il s'agit «d'instaurer un statut durable pour les diverses communes de la frontière linguistique où d'importantes minorités linguistiques résident».

Lors de la discussion générale de la loi de 1962 à la Chambre, le ministre de l'Intérieur, M. Gilson, a clairement mis l'accent sur le fait que de véritables droits étaient reconnus aux minorités des communes à facilités de la frontière linguistique, dans une logique, non d'assimilation obligatoire mais bien de «respect de la personnalité de chacun».

Plus explicitement, il a déclaré qu'à partir du moment où le projet faisait droit à la revendication d'une fixation définitive de la frontière linguistique, «il était logique que (ce projet) garantisse aussi les droits de la minorité, c'est-à-dire en lui reconnaissant des droits définitifs». Au Sénat, il a déclaré que prétendre au caractère provisoire des facilités serait «une déclaration de guerre au gouvernement», que les facilités constituent des «droits formels», que le projet en discussion vise à soustraire les minorités «au bon vouloir d'une majorité», en faisant bénéficier celles-ci «d'un régime légal, c'est-à-dire impératif» et que ce droit protecteur de la minorité, «quand le législateur le lui a reconnu, est imprescriptible».

Dans le rapport au Sénat relatif à la loi de 1963, on ne trouve pas la moindre trace de la thèse du caractère provisoire des facilités, puisqu'il y est indiqué que la loi en projet entend soumettre certaines communes de la périphérie bruxelloise à «des régimes spéciaux en vue de la protection des minorités linguistiques», c'est-à-dire à des régimes «accordant à la population francophone les facilités dont elle a besoin».

Par ailleurs, lors des débats au Parlement sur les lois de 1962 et de 1963, un nombre relativement important d'intervenants ont expressément critiqué l'instauration par les projets de facilités sans limite dans le temps, ce qui confirme que dans l'esprit des parlementaires

parlementsleden wel degelijk sprake was van het instellen van een definitief systeem van faciliteiten, en niet van een voorlopig.

Derhalve moet men, naast het totale ontbreken van omkeerbaarheid of van het voorlopige karakter van de taalkundige faciliteiten, er eveneens aan herinneren dat ze «geconsolideerd» werden in de Grondwet, tijdens de grondwetsherziening van 1988 (art. 129, § 2).

Tot slot werd sedert 2001 in de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980 een standstillregel opgenomen in verband met de waarborgen waarover de inwoners van de faciliteitengemeenten beschikten toen deze wet in werking trad. Deze laatste overwegingen tonen een institutionele beweging aan die omgekeerd is met die welke Vlaanderen wenst: in de loop der tijd werden de faciliteiten steeds in hun bestaan versterkt.

Toch moet men vaststellen dat het Vlaamse Gewest het voorlopige karakter ervan ondersteunt, onder meer door het constant toepassen van de circulaires Peeters en Martens, die er slechts de weergave van zijn.

De administratieve pesterijen voor de Franstaligen in de rand stapelen zich op, zowel op electoraal vlak (op-roepingen) of gewoon bij het contact van de burgers met hun gemeentebesturen. De Vlaamse huisvestingscode is eveneens een goed voorbeeld van het niet respecteren door Vlaanderen van de taalfaciliteiten. Tot slot, en alhoewel het buiten dit kader valt, is het nuttig eraan te herinneren dat de Franstalige burgemeesters van de 4 faciliteitengemeenten nog steeds niet benoemd werden en dat Vlaanderen een bijzonder bestraffende interpretatie geeft aan de wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken, waardoor de benoeming van leraars van de Franstalige scholen in de faciliteitengemeenten verhinderd wordt. Naast de toepassing van de circulaires-Peeters en -Martens, worden de Franstalige inwoners van de rand steeds vaker geïntimideerd: moeten we er aan herinneren dat de inwoners van bepaalde van deze gemeenten vóór de parlementsverkiezingen van 10 juni jongstleden, uitgenodigd werden om het Franstalige verkiezingsdrukwerk dat ze in hun brievenbus kregen naar hun gemeentebestuur te brengen?

De lijst is lang. Al deze voorbeelden leiden samen tot dezelfde vaststelling: de verworven rechten van de Franstaligen in Vlaanderen en meer in het bijzonder in de gemeenten met een speciaal statuut worden niet in acht genomen.

Dit is des te meer het geval, omdat Vlaanderen onvoorwaardelijk weigert de Kaderovereenkomst inzake de bescherming van de nationale minderheden te ratificeren. Op dat vlak is het interessant vast te stellen dat de voorstanders van een volstrekt separatisme of van het confederalisme – dat er komt via een voorafgaande afscheiding in verschillende Staten alvorens over te gaan

d'alors, il était bien question de mettre en place un système de facilités définitives et non pas provisoires.

Dès lors, outre l'absence totale de réversibilité ou du caractère provisoire des facilités linguistiques, il convient également de rappeler qu'elles ont été «bétonnées» dans la Constitution lors de la révision constitutionnelle de 1988 (art. 129§2).

Enfin, depuis 2001, une règle de standstill par rapport aux garanties dont bénéficiaient les habitants des communes à facilités au moment de l'entrée en vigueur de cette loi a été intégrée dans la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980. Ces dernières considérations démontrent un mouvement institutionnel inverse de celui souhaité par la Flandre: au fil du temps, les facilités ont toujours été confortées dans leur existence.

Et pourtant, force est de constater que la Région flamande soutient le caractère provisoire de celles-ci, notamment par l'application constante des circulaires Peeters et Martens, qui n'en sont que le reflet.

Les tracasseries administratives des francophones de la périphérie se multiplient, que ce soit en matière électorale (convocations) ou simplement dans les contacts que ces citoyens ont avec leurs administrations communales. Le Code flamand du logement constitue aussi un bel exemple du non-respect par la Flandre des facilités linguistiques. Enfin, et bien que cela dépasse ce cadre, il n'est pas inutile de rappeler que les bourgmestres francophones de 4 communes à facilités n'ont toujours pas été nommés et que la Flandre défend une interprétation particulièrement pénalisante des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, empêchant de ce fait la nomination des professeurs des écoles francophones des communes à facilités. Au-delà de l'application des circulaires Peeters et Martens, l'intimidation à l'égard des francophones de la périphérie est en constante progression: faut-il rappeler que les habitants de certaines de ces communes, avant les élections législatives du 10 juin dernier, ont été invités à rapporter les tracts électoraux reçus en français dans leur boîte, auprès de leur administration communale?

La liste est longue. Tous ces exemples convergent vers le même constat: les droits acquis des francophones de Flandre, et singulièrement des communes à statut spécial, ne sont pas respectés.

Il en est d'autant plus ainsi que la Flandre refuse catégoriquement la ratification de la Convention-cadre pour la protection des minorités nationales. Il est piquant de relever à cet égard que les tenants du séparatisme pur et dur ou du confédéralisme -qui passe par la scission préalable en états distincts avant une nouvelle association- oublient que si leurs rêves se réalisaient,

tot een nieuwe vereniging – vergeten dat, indien hun dromen waar zouden worden, zij eerst bovengenoemde overeenkomst zouden moeten ratificeren om zich bij de Europese naties te kunnen voegen.

Een territoriale uitbreiding van de grenzen van het Brusselse Gewest zou het op deze wijze mogelijk maken dat er een einde komt aan een zeer onrechtvaardige situatie waaronder de Franstaligen in Vlaanderen en meer bepaald die van de gemeenten met een speciaal statuut te lijden hebben. Voorts zou een gebiedsuitbreiding het sociaal-economische gewicht van de Nederlandstalige inwoners en hun vertegenwoordiging in de Brusselse instellingen terug in evenwicht kunnen brengen.

Er werd de voorkeur gegeven aan objectieve criteria, veeleer dan aan de organisatie van een volksraadpleging – ons institutionele verleden heeft de gevaren daarvan aangetoond – voor het aansluiten van bepaalde gemeenten van Halle-Vilvoorde bij het Brusselse Gewest. Er zijn drie criteria (taal, sociaal-economische aspecten en cultuur), teneinde in de teksten de logica die de basis van dit voorstel vormen concreet vorm te geven: het grondgebied van het Brusselse Gewest te doen overeenkomen met een economische, sociale, taalkundige en culturele realiteit.

Overwegende dat de 6 faciliteitengemeenten vanzelf aan deze 3 criteria voldoen, worden ze automatisch bij het Brusselse Gewest gevoegd. Voor de andere gemeenten van Halle-Vilvoorde zal een speciale volkstelling bepalen welke van die gemeenten bij het grondgebied van het Gewest zullen worden aangesloten. Deze gemeenten zullen cumulatief aan volgende criteria moeten beantwoorden:

- 10% van de inwoners verklaart het Frans in administratieve zaken te willen gebruiken;
- 10% van de actieve bevolking werkt op het grondgebied van het administratieve arrondissement van het Brussel-Hoofdstedelijk Gewest;
- en 10% van de leerplichtige kinderen gaat naar een school die zich in het administratieve arrondissement van het Brussel-Hoofdstedelijk Gewest bevindt.

Dit drievoudige percentage is gerechtvaardigd ten aanzien van het huidige statuut van het Brusselse Gewest – tweetalig – en van de demografische en taalkundige samenstelling ervan.

Het derde lid van artikel 5 van de Grondwet heeft geen betrekking op deze wettelijke wijziging. Immers, indien dit voorstel bepaalde delen (van de provincie Vlaams-Brabant) overhevelt, is het niet om ze te laten afhangen van de federale overheid en om hen een eigen statuut te verlenen, maar wel om ze te onderwerpen aan

ils devraient ratifier ladite Convention pour rejoindre le concert européen des nations.

Une extension territoriale des frontières de la Région bruxelloise permettrait ainsi de mettre fin à une situation profondément injuste qui touche chaque jour les francophones de Flandre, et singulièrement des communes à statut spécial. D'autre part, une extension territoriale serait de nature à mettre en adéquation le poids socio-économique des habitants néerlandophones et leur représentation dans les institutions bruxelloises.

Des critères objectifs ont été privilégiés plutôt que l'organisation d'une consultation populaire, dont notre passé institutionnel a montré les dangers, pour le rattachement de certaines communes de Hal-Vilvorde à la Région bruxelloise. Ils sont au nombre de trois (linguistique, socio-économique et culturel), afin de traduire concrètement dans les textes la logique qui sous-tend cette proposition: faire correspondre le territoire de la Région bruxelloise à une réalité économique, sociale, linguistique et culturelle.

Considérant que les 6 communes à facilités rencontrent d'office ces trois critères, elles se voient automatiquement intégrées dans la Région bruxelloise. Pour les autres communes de Hal-Vilvorde, un recensement spécial déterminera celles d'entre elles qui rejoindront le territoire de la Région. Ces communes devront remplir cumulativement les critères suivants:

- 10% d'habitants déclarent vouloir utiliser le français en matière administrative,
- 10% de la population active travaillent sur le territoire de l'arrondissement administratif de Bruxelles-capitale,
- et 10% des enfants en âge d'obligation scolaire fréquentent une école située dans l'arrondissement administratif de Bruxelles-capitale.

Ce triple pourcentage est justifié au regard du rapport entre le statut actuel de la région bruxelloise -bilingue- et sa composition démographique et linguistique.

L'article 5, alinéa 3, de la Constitution, n'est pas concerné par cette modification légale. En effet, si la présente proposition transfère certains territoires (de la Province de Brabant flamand), ce n'est pas pour les faire relever du pouvoir fédéral et les soumettre à un statut propre mais pour les soumettre au droit organique de

het organieke recht van het gewest onder het bestuur waarvan ze gebracht worden, in dit geval het Brusselse Gewest.

Betreffende de aanhechting van de gemeente Voeren bij de provincie Luik, gaat het gewoon om een terugkeer naar de geest van het oorspronkelijke ontwerp, toen de taalgebieden in 1963 ingesteld werden. De resultaten van het referendum dat de provincie Luik organiseerde over de aanhechting van Voeren bij de provincie Limburg, werden absoluut niet gerespecteerd, want de Vlaamse meerderheid in het parlement heeft de terugkeer naar de oorspronkelijke tekst verhinderd. Hierbij moet eraan worden herinnerd dat, van de 67% van de inwoners van Voeren die deelnamen aan de stemming, 93% zich uitsprak tegen deze aanhechting. Het is meer dan tijd dat men een einde maakt aan deze historische onrechtvaardigheid en dat men Voeren terug bij de provincie Luik voegt, door een wijziging van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980.

COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

De voorgestelde wet moet worden aangenomen met de bijzondere meerderheid bepaald bij artikel 4, laatste lid, van de Grondwet, omdat zij de grenzen wijzigt van twee taalgebieden, het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad (artikel 4, laatste lid van de Grondwet), omdat zij het gebied wijzigt binnen hetwelk de gewestelijke Waalse, Vlaamse en Brusselse organen bevoegd zijn (artikel 39 van de Grondwet) en omdat zij betrekking heeft op gemeenten grenzend aan een ander taalgebied waar de wet het gebruik van een andere taal voorschrijft of toelaat dan die van het gebied waarin zij gelegen zijn (artikel 129, § 2, van de Grondwet).

Deze wet valt derhalve onder het verplichte tweeka-merstelsel.

Art. 2

Dit artikel wijzigt artikel 6 van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken, teneinde:

– enerzijds de 6 faciliteitengemeenten van de Brusselse rand (Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppe-), die momenteel deel uitmaken van het grondgebied van het Vlaamse Gewest, aan te hechten bij het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad en dus bij het grond-

la Région à laquelle ils sont rattachés, en l'occurrence la Région bruxelloise.

En ce qui concerne le rattachement de la commune de Fourons à la Province de Liège, il s'agit simplement d'en revenir à l'esprit du projet initial, lorsque les régions linguistiques ont été instaurées en 1963. Les résultats du referendum organisé par la Province de Liège au sujet du rattachement de Fourons à la Province de Limbourg n'ont absolument pas été respectés, la majorité flamande au Parlement empêchant de revenir au texte original. Faut-il rappeler en effet que, sur les 67% des Fouronnais ayant pris part au vote, 93% se sont prononcés contre cette inclusion. Il est plus que temps de remédier à cette injustice historique en réintégrant Fourons à la Province de Liège, par une modification de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980.

COMMENTAIRES DES ARTICLES

Article 1er

La loi proposée doit être adoptée à la majorité spéciale prévue à l'article 4, dernier alinéa, de la Constitution en ce qu'elle modifie les limites de deux régions linguistiques, la région de langue néerlandaise et la région bilingue de Bruxelles-capitale (article 4, dernier alinéa de la Constitution), en ce qu'elle modifie le ressort dans lequel les organes régionaux wallons, flamands et bruxellois sont compétents (article 39 de la Constitution), et en ce qu'elle concerne des communes contigües à une autre région linguistique où la loi prescrit ou permet l'emploi d'une autre langue que celle de la Région dans laquelle elles sont situées (article 129, §2 de la Constitution).

Elle relève dès lors du bicaméralisme obligatoire.

Art. 2

Cet article modifie l'article 6 des lois coordonnées du 18 juillet 1966 sur l'emploi des langues en matière administrative afin:

– d'une part, de rattacher les 6 communes à facilités de la périphérie bruxelloise (Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Rhode-Saint-Genèse, Wemmel et Wezembeek-Oppe-), qui font actuellement partie du territoire de la Région flamande, à l'arrondissement administratif de Bruxelles-capitale et donc au territoire de la Région

gebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (zie ook de wijziging van artikel 2, § 1, van de bijzondere wet met betrekking tot de Brusselse instellingen door artikel 9 van deze bijzondere wet);

het bijzondere taalstelsel, bedoeld om hun Franstalige minderheid te beschermen, waarvan deze «randgemeenten» tot op heden genoten, wordt dus afgeschaft (zie artikelen 3 en 5 van deze bijzondere wet), aangezien in de genoemde gemeenten vanaf nu het taalstelsel wordt toegepast dat eigen is aan het Brusselse Gewest.

– anderzijds te voorzien in criteria die het mogelijk maken om, in het kader van een speciale volkstelling, te bepalen welke andere gemeenten van het huidige administratieve arrondissement Halle-Vilvoorde om redenen van sociaal-economische en taalkundige aard bij het Brusselse Gewest moeten worden aangehecht.

De drie drempels waarin voorzien wordt door de nieuwe § 2 van artikel 6 van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken zijn cumulatief per gemeente, maar niet per inwoner.

Teneinde de daadwerkelijke toepassing te garanderen van deze wet en te voorkomen dat organisatorische problemen bij de volkstelling kunnen ingeroepen worden om de aanhechting van de betrokken gemeenten bij het Brusselse Gewest te vertragen of zelfs te verhinderen, voorziet het tweede lid van de nieuwe § 2 van voormeld artikel 6 enerzijds een termijn binnen dewelke de volkstelling moet gebeuren en anderzijds, bij ontbreken van de volkstelling, de van ambtswege aanhechting bij het Brusselse Gewest van de gemeenten van het arrondissement Halle-Vilvoorde die aan het grondgebied van het Brusselse Gewest grenzen en van de gemeenten van het arrondissement Halle-Vilvoorde welke aan die gemeenten grenzen.

Art. 3

Dit artikel voorziet in de opheffing van artikel 7 op van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken, dat de gemeenten Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem, de zogenaamde «randgemeenten», begiftigde met een eigen statuut en een speciale regeling. Zoals uitgelegd wordt in het commentaar bij artikel 2, worden deze gemeenten immers aangehecht aan bij Brusselse Gewest en worden

bruxelloise (voir aussi modification de l'article 2, § 1er de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises par l'article 9 de la présente loi spéciale);

le régime linguistique particulier, destiné à protéger leur minorité francophone, dont bénéficiaient jusqu'à présent ces «communes périphériques», est donc supprimé (voir articles 3 et 5 de la présente loi spéciale) puisque les dites communes se voient désormais appliquer le régime linguistique propre à la région bruxelloise;

– d'autre part, de prévoir des critères permettant de déterminer, dans le cadre d'un recensement spécial, les autres communes de l'actuel arrondissement administratif de Hal-Vilvorde qui doivent être rattachées à la région bruxelloise, pour des motifs d'ordre socio-économique et linguistique.

Les 3 seuils prévus par le nouveau §2 de l'article 6 des lois coordonnées du 18 juillet 1966 sur l'emploi des langues en matière administrative sont cumulatifs par commune mais pas par habitant.

Afin de garantir l'application effective de la présente loi et d'éviter que des problèmes d'organisation du recensement puissent être invoqués pour retarder voire même empêcher le rattachement des communes concernées à la région bruxelloise, l'alinéa 2 du nouveau §2 de l'article 6 des lois coordonnées du 18 juillet 1966 sur l'emploi des langues en matière administrative prévoit, d'une part, un délai dans lequel le recensement doit avoir lieu et, d'autre part, à défaut de recensement, le rattachement d'office à la région bruxelloise des communes de l'arrondissement de Hal-Vilvorde contigues au territoire de la région bruxelloise et des communes de l'arrondissement de Hal-Vilvorde contigues à ces dernières.

Art. 3

Cet article supprime l'article 7 des lois coordonnées du 18 juillet 1966 sur l'emploi des langues en matière administrative qui dote les communes de Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Rhode-Saint-Genèse, Wemmel et Wezembeek-Oppem, dites «communes périphériques», d'un statut propre et d'un régime spécial.

En effet, comme expliqué dans le commentaire de l'article 2, ces communes sont rattachées à la région bruxelloise et soumises au régime linguistique de celle-

ze onderworpen aan het taalstelsel ervan. De speciale regeling waaraan ze tot op heden onderworpen waren, heeft dus geen reden van bestaan meer.

Art. 4

De gemeente Voeren (ontstaan uit de fusie van de gemeenten 's-Gravenvoeren, Sint-Martens-Voeren, Sint-Pieters-Voeren, Moelingen, Remersdaal en Teuven) wordt onder het bestuur van de provincie Luik gebracht en maakt dus deel uit van het grondgebied van het Waalse Gewest (zie ook artikel 6 van deze wet). Er is dus geen reden meer om deze gemeente te onderwerpen aan de speciale taalregeling is voorzien in artikel 8 van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

Art. 5

Dit artikel heft de bepalingen op van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken die het speciale taalstelsel bepaalt dat van toepassing is op de randgemeenten, evenals de andere bepalingen van deze wetten die in bijzondere regels voorzien voor deze gemeenten (zie commentaar bij de artikelen 3 en 4).

Art. 6

Dit artikel wijzigt artikel 2 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980, teneinde de gemeente Voeren aan te hechten bij het grondgebied van de provincie Luik en dus bij dat van het Waalse Gewest.

Het is wel zo dat artikel 7 van de Grondwet bepaalt dat de grenzen van de provincies niet kunnen worden gewijzigd of gecorrigeerd dan krachtens (en niet door) een wet. De bijzondere wetgever haalt echter in artikel 39 van de Grondwet de bevoegdheid om aan de gewesten het recht te geven om de provinciegrenzen per decreet te wijzigen of te verbeteren (artikel 6, § 1, VIII, 2°, van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980), omdat het hem toekomt om aan de gewestelijke organen die hij opricht de bevoegdheid te verlenen de aangelegenheden te regelen die hij bepaalt. Krachtens hetzelfde artikel 39 van de Grondwet komt het hem eveneens toe te bepalen binnen welk gebied deze bevoegdheden worden uitgeoefend.

ci. Le régime spécial auxquelles elles étaient soumises jusqu'à présent n'a donc plus lieu d'exister.

Art. 4

La commune de Fourons (qui résulte de la fusion des communes de Fouron-le-Comte, Fouron-Saint-Martin, Fouron-Saint-Pierre, Moulard, Remersdaal et Teuven) est rattachée à la province de Liège et fait donc partie du territoire de la région wallonne (voir également l'article 6 de la présente loi).

Il n'y a donc plus lieu de la soumettre au régime linguistique spécial prévu par l'article 8 des lois coordonnées du 18 juillet 1966 sur l'emploi des langues en matière administrative.

Art. 5

Cet article supprime les dispositions des lois coordonnées du 18 juillet 1966 sur l'emploi des langues en matière administrative déterminant le régime linguistique spécial applicable aux communes périphériques, ainsi que les autres dispositions de ces lois qui prévoient des règles particulières pour ces communes (voir commentaires des articles 3 et 4).

Art. 6

Cet article modifie l'article 2 de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980, afin de rattacher la commune de Fourons au territoire de la province de Liège et donc à celui de la Région wallonne.

Certes, l'article 7 de la Constitution dispose que les limites des Provinces ne peuvent être changées ou rectifiées qu'en vertu (et non pas par) une loi. Toutefois, le législateur spécial a puisé dans l'article 39 de la Constitution la compétence d'attribuer aux Régions le pouvoir de modifier ou rectifier par décret les limites des provinces (article 6, §1er, VIII, 2°, de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980) parce qu'il lui appartient d'attribuer aux organes régionaux qu'il crée la compétence de régler les matières qu'il détermine. Il lui appartient aussi, en vertu du même article 39 de la Constitution, de fixer le ressort dans lequel ces compétences s'exercent.

Art. 7

Dit artikel voorziet in de opheffing van de 2° en 3° van artikel 6, § 1, VIII van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980, die aan de gewesten de bevoegdheid verlenen inzake de verandering of wijziging van de grenzen van de provincies en gemeenten (2°), evenals de samenstelling, de organisatie, de bevoegdheid en de werking van de instellingen van de agglomeraties en federaties en gemeenten, uitgezonderd voor wat de «randgemeenten» en de gemeente Voeren betreft, aangezien die niet langer zullen onderworpen zijn aan een bijzonder taalstelsel.

Art. 8

Het betreft het onttrekken van de «randgemeenten» en de gemeente Voeren aan de adviesprocedure bepaald bij artikel 80 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980 voor de voorontwerpen van wet en de koninklijke besluiten met betrekking tot samenvoeging van gemeenten, aangezien deze gemeenten niet meer onderworpen zijn aan een bijzonder taalstelsel.

Art. 9

Dit artikel preciseert dat de bepalingen goedgekeurd door het Waalse Gewest inzake de ondergeschikte besturen en krachtens artikel 6, § 1, VIII van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980, van toepassing zijn op de gemeente Voeren zodra die bij het Waalse Gewest zal zijn aangehecht.

Art. 10

Dit artikel wijzigt artikel 2, § 1, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, teneinde te preciseren dat het grondgebied van het Brusselse Gewest bestaat uit de 19 gemeenten die het thans vormen, evenals de randgemeenten die aangehecht werden met toepassing van artikel 6 van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken, zoals het bij deze wet wordt gewijzigd.

Art. 11

Dit artikel preciseert dat de bepalingen die door het Brusselse Gewest goedgekeurd worden inzake de ondergeschikte besturen, krachtens artikel 6, § 1, VIII van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen

Art. 7

Il s'agit de supprimer aux 2° et 3° de l'article 6, §1er, VIII de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980, qui attribuent aux régions la compétence en matière de changement ou rectification des limites des provinces et communes (2°) ainsi que la composition, l'organisation, la compétence et le fonctionnement des institutions des agglomérations et fédérations de communes, l'exception qui concerne les «communes périphériques» et la commune de Fourons puisque celles-ci ne sont plus soumises à un régime linguistique spécial.

Art. 8

Il s'agit de soustraire les «communes périphériques» et la commune de Fourons à la procédure d'avis conforme prévue par l'article 80 de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980 pour les avant-projets de loi et arrêtés royaux portant fusion de communes puisque ces communes ne sont plus soumises à un régime linguistique spécial.

Art. 9

Cet article précise que les dispositions adoptées par la région wallonne en matière de pouvoirs subordonnés, en vertu de l'article 6, §1er, VIII de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980, s'appliquent à la commune de Fourons dès son rattachement à la Région wallonne.

Art. 10

Cet article modifie l'article 2, §1er de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, afin de préciser que le territoire de la région bruxelloise est constitué des 19 communes qui le composent actuellement, ainsi que des communes périphériques rattachées en application de l'article 6 des lois coordonnées du 18 juillet 1966 sur l'emploi des langues en matière administrative, tel que modifié par la présente loi.

Art. 11

Cet article précise que les dispositions adoptées par la Région bruxelloise en matière de pouvoirs subordonnés, en vertu de l'article 6, §1er, VIII de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980, s'appliquent

van 8 augustus 1980, van toepassing zijn op de «randgemeenten», zodra die aangehecht zullen zijn bij het Brusselse Gewest.

Zijn eveneens van toepassing, de bepalingen die krachtens artikel 163 van de Grondwet goedgekeurd worden door het Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en door de Franse en Vlaamse Gemeenschapscommissie, in het kader van de uitoefening van de vroegere provinciale bevoegdheden.

aux «communes périphériques» dès leur rattachement à la Région bruxelloise.

S'appliquent de même les dispositions adoptées par la Région, la Commission communautaire commune et les Commissions communautaires française et flamande dans le cadre de l'exercice des compétences anciennement provinciales, en vertu de l'article 163 de la Constitution.

Thierry GIET (PS)
Karine LALIEUX (PS)
Yvan MAJEUR (PS)
André FRÉDÉRIC (PS)

VOORSTEL VAN BIJZONDERE WET

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Deze wet wordt aangenomen met de meerderheid bepaald bij artikel 4, laatste lid, van de Grondwet en krachtens de artikelen 4, laatste lid, 39 en 129, § 2, van de Grondwet.

Zij regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

HOOFDSTUK II

Wijziging van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken

Art. 2

In artikel 6, eerste lid, van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken, worden volgende gemeenten toegevoegd: Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppeem.

In hetzelfde artikel wordt een § 2 ingevoegd, luidende:

«§ 2 – Maken eveneens deel uit van het administratieve arrondissement Brussel-Hoofdstad, met inachtneming voor de territoriale continuïteit ervan, de gemeenten van het administratieve arrondissement Halle-Vilvoorde, die, na afloop van een bijzondere volkstelling, minstens aan volgende voorwaarden voldoen:

– 10% van de bevolking verklaart het Frans te willen gebruiken in bestuurszaken in de gevallen bedoeld in artikel 1 van deze wet;

– 10% van de actieve bevolking werkt op het grondgebied van het administratieve arrondissement Brussel-Hoofdstad;

– en 10% van de leerplichtige kinderen volgt les in een school die binnen het administratieve arrondissement Brussel-Hoofdstad gelegen is.

PROPOSITION DE LOI SPÉCIALE

CHAPITRE PREMIER

Dispositions générales

Article 1er

La présente loi est adoptée à la majorité prévue à l'article 4, dernier alinéa de la Constitution, en vertu des articles 4, dernier alinéa, 39 et 129, §2 de la Constitution.

Elle règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

CHAPITRE II

Modification des lois coordonnées du 18 juillet 1966 sur l'emploi des langues en matière administrative

Art. 2

À l'article 6, alinéa 1er, des lois coordonnées du 18 juillet 1966 sur l'emploi des langues en matière administrative, sont ajoutées les communes de: Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Rhode-Saint-Genèse, Wemmel et Wezembeek-Oppeem.

Au même article, est ajouté un §2 comme suit:

«§ 2 - Font également partie de l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale, dans le respect de sa continuité territoriale, les communes de l'arrondissement administratif de Hal-Vilvorde qui, aux termes d'un recensement spécial, comptent au moins:

– 10% d'habitants déclarant vouloir utiliser le français en matière administrative dans les cas visés à l'article 1er de la présente loi,

– 10% de la population active qui travaillent sur le territoire de l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale,

– et 10% des enfants en âge d'obligation scolaire qui fréquentent une école située dans l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale.

De bijzondere volkstelling moet gebeuren binnen een zodanige termijn dat de resultaten ervan uiterlijk op 31 januari 2009 bekendgemaakt worden en de betrokken gemeenten aangehecht worden bij het Brussels-Hoofdstedelijk Gewest. Zo dat niet gebeurt, zullen de gemeenten van het arrondissement Halle-Vilvoorde die er aan grenzen en de gemeenten van het arrondissement Halle-Vilvoorde die aan deze gemeenten grenzen van ambtswege aangehecht worden bij het arrondissement Brussel-Hoofdstad, op 1 januari van het jaar van de integrale hernieuwing van het Brusselse parlement, volgend op dat van juni 2009.

De Koning bepaalt de nadere regels van deze bijzondere volkstelling, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.»

Art. 3

Artikel 7 van dezelfde gecoördineerde wetten wordt opgeheven.

Art. 4

In artikel 8, 10°, van dezelfde gecoördineerde wetten, worden de woorden «'s-Gravenvoeren, Sint-Martens-Voeren, Sint-Pieters-Voeren, Moelingen, Remersdaal en Teuven» opgeheven en de woorden «de gemeenten» worden vervangen door de woorden «de gemeente».

Art. 5

De artikelen 23 tot 31 van dezelfde gecoördineerde wetten, die afdeling 4 van het hoofdstuk II vormen met als opschrift «Randgemeenten», worden opgeheven.

De artikelen 37, 39, § 2, 64 en 65*bis* van dezelfde gecoördineerde wetten worden opgeheven.

In artikel 61, § 7, eerste lid, worden de woorden «in de artikelen 7 en 8» vervangen door de woorden «in artikel 8».

HOOFDSTUK III

Wijziging van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980

Art. 6

Artikel 2, laatste lid, van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980, wordt aangevuld met de volgende woorden:

Le recensement spécial doit avoir lieu dans un délai tel que ses résultats soient publiés et les communes concernées rattachées à la Région de Bruxelles-capitale au plus tard le 31 janvier 2009. À défaut, les communes de l'arrondissement de Hal-Vilvorde contigues au territoire de la région bruxelloise et les communes de l'arrondissement de Hal-Vilvorde contigues à celles-ci sont d'office rattachées à l'arrondissement de Bruxelles-capitale, le 1er janvier de l'année du renouvellement intégral du Parlement bruxellois qui suit celui de juin 2009.

Le Roi détermine les modalités de ce recensement spécial par arrêté délibéré en Conseil des ministres.»

Art. 3

L'article 7 des mêmes lois coordonnées est abrogé.

Art. 4

À l'article 8, 10°, des mêmes lois coordonnées, les mots «Fouron-le-Comte, Fouron-Saint-Martin, Fouron Saint-Pierre, Mouland, Remersdaal et Teuven» sont supprimés et les mots «les communes» sont remplacés par les mots «la commune».

Art. 5

Les articles 23 à 31 des mêmes lois coordonnées qui forment la section 4 de son chapitre III, intitulée «Communes périphériques», sont abrogés.

Les articles 37, 39, §2, alinéa 2, 64 et 65*bis* des mêmes lois coordonnées sont abrogés.

À l'article 61, §7, alinéa 1er, les mots «aux articles 7 et 8» sont remplacés par les mots «à l'article 8».

CHAPITRE III

Modification de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980

Art. 6

L'article 2, dernier alinéa, de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980, est complété par les mots suivants:

«onder voorbehoud van de gemeente Voeren, die deel uitmaakt van het grondgebied van de provincie Luik».

Art. 7

In artikel 6, §1, VIII, 2°, van dezelfde bijzondere wet:

- worden de woorden «van de gemeenten genoemd in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en» weggelaten;
- de woorden «de gemeenten Komen-Waasten en Voeren» worden vervangen door de woorden «de gemeente Komen-Waasten».

Art. 8

In artikel 80 van dezelfde bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980:

- worden de woorden «Voor de gemeenten genoemd in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en» weggelaten;
- de woorden «de gemeenten Komen-Waasten en Voeren» worden vervangen door de woorden «de gemeente Komen-Waasten».

Art. 9

In artikel 94 van dezelfde bijzondere wet wordt aan § 2*bis* ingevoegd, luidende:

«De decreten, reglementen en procedures goedgekeurd door het Waalse Gewest, die van toepassing zijn op de gemeenten van dit gewest, zijn evenwel van toepassing op de gemeente Voeren, van bij het van kracht worden van de bijzondere wet van ..., die ertoe strekt het grondgebied van het Brusselse Gewest uit te breiden en de gemeente Voeren onder het bestuur te brengen van de provincie Luik».

«sous réserve de la commune de Fourons qui fait partie du territoire de la province de Liège».

Art. 7

À l'article 6, § 1er, VIII, 2°, de la même loi spéciale:

- les mots «des communes citées à l'article 7 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966, et» sont supprimés;
- les mots «des communes de Comines-Warneton et de Fourons» sont remplacés par les mots «et de la commune de Comines-Warneton».

Art. 8

À l'article 80 de la même loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980:

- les mots «Pour les communes citées à l'article 7 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966, et» sont supprimés;
- les mots «les communes de Comines-Warneton et de Fourons» sont remplacés par les mots «la commune de Comines-Warneton».

Art. 9

À l'article 94, de la même loi spéciale est inséré un § 2*bis*, comme suit:

«Toutefois, les décrets, règlements et procédures adoptés par les autorités de la Région wallonne qui s'appliquent aux communes de cette région s'appliquent à la commune de Fourons dès l'entrée en vigueur de la loi spéciale du... visant à étendre le territoire de la région bruxelloise et à rattacher la commune de Fourons à la Province de Liège».

HOOFDSTUK IV

Wijziging van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen

Art. 10

In artikel 2, § 1, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen worden de woorden «zoals het bestaat op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze wet» vervangen door de woorden «zoals voorzien door en krachtens de bijzondere wet van ..., die ertoe strekt het grondgebied van het Brusselse Gewest uit te breiden en de gemeente Voeren onder het bestuur te brengen van de provincie Luik».

Art. 11

In artikel 84 van dezelfde bijzondere wet wordt het volgende lid ingevoegd:

«De decreten, reglementen en procedures goedgekeurd door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die van toepassing zijn op de gemeenten van dit Gewest, zijn evenwel van toepassing op de gemeenten bedoeld in artikel 2 van de bijzondere wet van ..., die ertoe strekt het grondgebied van het Brusselse Gewest uit te breiden en de gemeente Voeren onder het bestuur te brengen van de provincie Luik, zodra deze bijzondere wet van kracht is».

21 september 2007

CHAPITRE IV

Modification de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises

Art. 10

À l'article 2, § 1er, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, remplacer les mots «tel qu'il existe au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi» par les mots «tel que prévu par et en vertu de la loi spéciale du visant à étendre le territoire de la région bruxelloise et à rattacher la commune de Fourons à la Province de Liège».

Art. 11

À l'article 84 de la même loi spéciale, est ajouté l'alinéa suivant:

«Toutefois, les ordonnances, règlements et procédures adoptés par la région de Bruxelles-capitale qui s'appliquent aux communes de cette région s'appliquent aux communes visées à l'article 2 de la loi spéciale du...visant à élargir le territoire de la région bruxelloise et à rattacher la commune de Fourons à la province de Liège, dès l'entrée en vigueur de cette loi spéciale».

21 septembre 2007

Thierry GIET (PS)
Karine LALIEUX (PS)
Yvan MAJEUR (PS)
André FRÉDÉRIC (PS)